

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/303/2020
Identifikačné číslo spisu:	8315200145
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8315200145.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Nory Halmovej a sudcov JUDr. Aleny Svetlovskej a JUDr. Ing. Maria Dubaňa v spore žalobcu L. T. L., bývajúceho v O., G. X, adresa na doručovanie 1. mája 2049, Snina, zastúpeného JUDr. Jankou Vasiľovou, advokátkou so sídlom v Humennom, Kudlovská 1, proti žalovanému Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Snina, so sídlom v Snine, Partizánska 1057, zastúpenému JUDr. Ing. Zuzanou Lodovou Amrichovou, advokátkou so sídlom v Humennom, Námestie Slobody 25, o zaplatenie 3.901,50 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 11Cpr/1/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. decembra 2019, č. k. 2CoPr/4/2018-74, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. októbra 2019, č. k. 11Cpr/1/2015-237 (v poradí druhým) žalobu zamietol a priznal žalovanému vo vzťahu k žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia poukázal na to, že vykonal vo veci ďalšie dokazovanie v súlade s predchádzajúcimi pokynmi odvolacieho súdu a nárok žalobcu na zaplatenie doplatku mzdy za obdobie od 1. januára 2012 do podania žaloby opodstatnený nie je. Podľa súdu prvej inštancie Vyhláška Ministerstva školstva SR č. 41/1996 Z.z. o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických pracovníkov (ďalej len „vyhláška“) sa vzťahovala len na pedagogických zamestnancov, čo vyplýva z § 1, kde je uvedený účel vyhlášky a účelom tohto predpisu bolo stanoviť podmienky odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických zamestnancov škôl, školských zariadení a zariadení sociálnych služieb riadených Ministerstvom školstva SR a inými ústrednými orgánmi štátnej správy, cirkevných a súkromných škôl, štátnych, cirkevných, obecných a súkromných školských zariadení a organizáciu, obsah a spôsob vykonávania kvalifikačných skúšok pedagogických zamestnancov. Súd prvej inštancie mal za to, že táto vyhláška nikdy neupravovala organizáciu, obsah a spôsob vykonávania kvalifikačných skúšok iných, než pedagogických

zamestnancov, a teda neupravovala ani vykonávanie kvalifikačných skúšok školským psychológom alebo iných pracovníkov, ktorí neboli pedagogickými zamestnancami. Aj z nasledujúcich ustanovení spomínanej vyhlášky vyplýva, že upravovaná bola odborná a pedagogická spôsobilosť, pedagogická prax a odborná prax, požiadavky vzdelania pedagogických pracovníkov a v druhej časti uvedenej vyhlášky sú upravené kvalifikačné skúšky pedagogických zamestnancov. V § 6 vyhlášky je uvedená organizácia kvalifikačných skúšok a v § 7 vyhlášky obsah kvalifikačnej skúšky. Vo všetkých týchto prípadoch je upravovaný postup týkajúci sa len pedagogických zamestnancov s pedagogickou praxou vykonávajúcou činnosť pedagogického zamestnanca. Z toho vyplýva aj odpoveď na otázku, ktorú nastolil predtým odvolací súd, či sa uvedená vyhláška vzťahovala aj na všetkých zamestnancov alebo len na pedagogických pracovníkov. Z citácie prechodných ustanovení § 61 ods. 1, 7 a 8 zákona č. 317/2009 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch (ďalej „zákon č. 317/2009 Z.z.“) taktiež vyplýva, že zákon neriešil problematiku uznávania druhej kvalifikačnej skúšky odborného zamestnanca, ale splnenie kvalifikačných predpokladov na výkon pedagogickej činnosti pedagogických zamestnancov po nadobudnutí účinnosti zákona č. 317/2009 Z.z. Rovnako § 61 ods. 8 zákona č. 317/2009 Z.z. upravovalo podmienky uznania druhej atestácie len pedagogickému zamestnancovi, ktorý do 31. októbra 2009 vykonal prvú kvalifikačnú skúšku a druhú kvalifikačnú skúšku alebo získal ich náhradu podľa § 9 vyhlášky a mal najmenej 10 rokov pedagogickej praxe, nie odbornému zamestnancovi. Tento výklad podľa súdu prvej inštancie podporujú aj dôkazy predložené zo strany žalovaného o tom, že každý mimo žalobcu, kto bol v rovnakom postavení u žalovaného pred účinnosťou citovaného zákona a bolo mu umožnené vykonať druhú kvalifikačnú skúšku podľa vyhlášky bez ohľadu na to, či tak mohlo byť učinené alebo nie, musel pre postup do 12-tej platovej triedy vykonať druhú atestáciu po tom, čo mu prvá bola uznaná na základe rigoróznejšej skúšky už podľa nových predpisov. Na základe takto ustáleného skutkového stavu mal súd prvej inštancie za to, že žaloba nie je dôvodná a o trovách konania strán sporu rozhodol podľa § 255 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 18. decembra 2019, č. k. 2CoPr/4/2018-74 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. o zamietnutí žaloby (výrok I.), zmenil rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že stranám sporu nepriznal náhradu trov prvoinštančného konania (výrok II.), stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania (výrok III.). Odvolací súd mal za to, že súd prvej v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol v danej veci vyvodený aj správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto právnych a skutkových zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré odkázal (§ 387 ods. 2 CSP). Zo skutkových zistení bolo odvolaciemu súdu zrejmé, že v konaní žalobca žiadal doplatiť rozdiel mzdy medzi 11. a 12. platovou triedou z dôvodu, že žalovaný zamestnávateľ mu mal uznať vykonanú druhú kvalifikačnú skúšku, a preto mal byť po účinnosti zákona č. 317/2009 Z.z. správne zaradený v 12. platovej triede. Odvolací súd, po doplnení dokazovania v smere naznačenom v predchádzajúcom uznesení Krajského súdu Prešov č. k. 2CoPr/3/2016-141, v zhode so súdom prvej inštancie konštatoval, že vyhláška, upravujúca okrem iného aj podmienky a predpoklady vykonávania kvalifikačných skúšok (§ 6 a nasl.) sa vzťahovala len na pedagogických zamestnancov. V tejto súvislosti súd prvej inštancie správne vychádzal z účelu a zmyslu daného predpisu vymedzeného v § 1 v spojení s § 3, ktorý pedagogickú prax vymedzoval ako priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť zamestnancov. V prípade vykonávania príslušných kvalifikačných skúšok (§ 6 a § 7) citovaná pôvodná vyhláška upravovala s tým súvisiaci postup, ktorý sa týkal len pedagogických zamestnancov s pedagogickou praxou a vykonávajúcich už spomínanú priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť. Ustanovenie § 61 ods. 1 v spojení s ods. 7 a 8 zákona č. 317/2009 Z.z. nepochybne rieši problematiku splnenia kvalifikačných predpokladov odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických zamestnancov a uznávania prvej a druhej kvalifikačnej skúšky pedagogických zamestnancov s tým, že v podobnom kontexte je potrebné vykladať aj znenie § 61 ods. 9 vyhlášky. Týmto záverom napokon zodpovedajú aj obe vyjadrenia Ministerstva školstva SR zabezpečené v konaní súdom prvej inštancie (č.l. 59, 149 spisu). Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie v tejto súvislosti zároveň správne poukázal aj na rozdiely existujúce medzi školským psychológom (pracovné zaradenie žalobcu) a pedagógom, ktorý bol pred účinnosťou zákona č. 317/1992 Zb. zaradený v 10. platovej triede a pre

zaradenie do vyššej 12. platovej triedy musel (na rozdiel od pracovnej pozície školského psychológa) vykonať prvú a druhú kvalifikačnú skúšku. Odvolací súd mal za to, že aj v kontexte tohto rozdielného platového zaradenia školských psychológov a pedagógov vykonávajúcich priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť je potrebné vykladať už uvádzané ustanovenia vyhlášky, za účinnosti ktorých žalobca vykonal druhú kvalifikačnú skúšku, avšak nie v pracovnom zaradení pedagóga a následne prechodné ustanovenia § 61 a nasl. zákona č. 317/2009 Z.z. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že medzi pedagogických zamestnancov, ktorí vykonaním prvej a druhej kvalifikačnej skúšky do účinnosti zákona č. 317/2009 Z.z. boli zaradení do vyšších platových tried, nepatril školský psychológ a vo vzťahu k danému nároku tak nemožno aplikovať ust. § 61 a nasl. zákona č. 317/2009 Z.z. Za tejto situácie odvolací súd rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

2.1. Pokiaľ ide o výrok o trovách konania strán sporu odvolací súd, po preskúmaní a zvážení okolností prejednávanej veci, dospel k záveru o potrebe aplikácie ust. § 257 CSP. Ako dôvod hodný osobitného zreteľa zohľadnil charakter prejednávanej právnej veci, vo vzťahu ktorej sa žalobca ako zamestnanec od zamestnávateľa domáhal mzdových nárokov a rozhodnutie vo veci samej nepochybne súviselo aj s doposiaľ málo riešenou právnou problematikou. Pokiaľ ide o žalovaného, mal odvolací súd za to, že jeho majetková sféra nebude použitím tohto výnimočného zákonného ustanovenia výrazne dotknutá. Odvolací súd preto rozsudok vo výroku o trovách konania vzhľadom na uvedené zmenil tak, že stranám sporu náhradu trov prvoinštančného konania nepriznal (§ 388 CSP).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, v zmysle ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené, a to:

A/ či sa na žalobcu, ktorý je školským psychológom, pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 317/2009 Z.z. vzťahovala vyhláška č. 41/1996 Zb. o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických pracovníkov pre účely aplikácie ust. § 61 ods. 1, ods. 8 zákona č. 317/2009 Z.z.,

B/ či ust. § 61 ods. 8 č. 317/2009 Z.z. je možné aplikovať aj na odborných zamestnancov s poukazom na text odseku 9 ust. § 61 cit. zákona, ktorý odkazuje na odborného zamestnanca podľa odsekov 7. a 8., aj keď tieto kategóriu odborného zamestnanca výslovne neuvádzajú.

3.1. Podľa názoru žalobcu odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku možnosti aplikácie vyhlášky č. 41/1996 Zb. na dovolateľa, ak uzavrel, vychádzajúc z účelu a zmyslu vyhlášky vymedzeného v § 1 v spojení s § 3, ktorý pedagogickú prax vymedzoval ako priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť zamestnancov a s poukazom na rozdiely platového zaradenia medzi školskými psychológmi zaradenými v 12. platovej triede a pedagógmi vykonávajúcimi priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť zaradenými v 10. platovej triede pred účinnosťou zákona č. 317/2009 Z.z., že táto sa vzťahovala len na pedagogických zamestnancov vykonávajúcich priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť, nie na dovolateľa ako školského psychológa. Nesprávnosť právneho názoru odvolacieho súdu v tejto otázke dovolateľ odvodil z vymedzeného osobného rozsahu právnej úpravy vyhlášky, z ktorej jednoznačne vyplýva, že právna úprava organizácie, obsahu a spôsobu vykonávania kvalifikačných skúšok pedagogických pracovníkov platila nielen pre pedagogických zamestnancov škôl ale aj pre zamestnancov školských zariadení, ktorí nevykonávali priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť, poukazujúc na ust. § 1 písm. a/ a b/ vyhlášky č. 41/1996 Z.z., ktorá bola prijatá za platnosti a účinnosti zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon), ktorý bol zrušený zákonom č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), (ďalej len „zákon č. 245/2008 Z.z.“), pričom vo svojich ustanoveniach neprevzal právnú definíciu pedagogických zamestnancov uvedenú v ust. § 50 ods. 1 a 2. zákona č. 29/1984 Zb. Dovolateľ uviedol, že ako školský psychológ, vykonávajúci obdobnú činnosť podľa osobitných právnych predpisov, bol podľa skoršej právnej úpravy považovaný za pedagogického zamestnanca a preto podľa vyhlášky mohol vykonať II. kvalifikačnú skúšku. Skutočnosť, že vyhláška sa vzťahovala aj na tých zamestnancov, ktorí vykonávali odbornú činnosť podľa osobitných predpisov je, podľa žalobcu, možné odvodiť aj z čl. XIII prílohy vyhlášky, v ktorej je obsiahnutá právna úprava podmienok požadovaného vzdelania pedagogických zamestnancov aj pre zamestnancov špeciálnopedagogického

poradenstva, ktoré patrí do sústavy školských zariadení a vykonáva odborné činnosti špecifikované v ust. § 133 zákona č. 245/2008 Z.z., na čo odvolací súd po ustálení svojho záveru o tom, že táto sa vzťahovala len na pedagogických zamestnancov vykonávajúcich priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť, nie na dovolateľa ako školského psychológa, sa už ďalej nezaoberal s právne významnou otázkou pre rozhodnutie vo veci samej a to, že v týchto zariadeniach pedagogickí zamestnanci vykonávajúci priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť nikdy nepracovali. Z hľadiska uplatnenia nároku na peňažné plnenie, po nadobudnutí účinnosti zákona č. 317/2009 Z. z. mal byť dovolateľ správne zaradený do kariérového stupňa odborný zamestnanec s II. atestáciou v súlade s ust. § 27 ods. 6 v nadväznosti na ust. § 61 ods. 1 a ods. 8 zákona č. 317/2009 Z. z. v 12. platovej triede z dôvodu, že pred nadobudnutím účinnosti zákona dňa 1. novembra 2009, vtedy platné a účinné právne predpisy SR, explicitne neobsahovali právnu úpravu kategórie odborný zamestnanec. Na základe uvedeného, keď právna úprava pedagogických zamestnancov bola nejednoznačná, pripúšťajúca možnosť rôzneho výkladu a bola obsiahnutá vo viacerých samostatných právnych predpisoch, bez zohľadnenia ich vzájomného prepojenia, nie je možné bez akýchkoľvek pochybností dospieť k záveru, že na dovolateľa, ako školského psychológa, sa nevzťahovala vyhláška č. 41/1996 Zb.

3.2. Dovolateľ ďalej namietal i nesprávne právne posúdenie otázky možnosti aplikácie ust. § 61 ods. 8 zákona č. 317/2009 Z. z. aj na odborných zamestnancov s poukazom na text odseku 9 ust. § 61 cit. zákona, ktorý odkazuje na odborného zamestnanca podľa odsekov 7. a 8., aj keď tieto kategóriu odborného zamestnanca výslovne neuvádzajú. Dovolateľ uviedol, že pre posúdenie nároku dovolateľa na zaradenie do 12. platovej triedy a teda na doplatenie rozdielu funkčného platu medzi 11. a 12. platovou triedou uplatneného v tomto súdnom konaní je právne významný osobný rozsah pôsobnosti prechodných ustanovení uvedených v § 61 ods. 8 a ods. 9 zákona č. 317/2009 Z.z.. Podľa názoru dovolateľa je zrejmé, že prechodné ustanovenia § 61 ods. 7, ods. 8 a ods. 9 zákona č. 317/2009 Z.z. nie sú jednoznačné ak v závislosti od použitia všeobecných metód interpretácie práva je možné dospieť k ich protichodnému výkladu v zásadnej právnej otázke pôsobnosti prechodných ustanovení na zákonom vymedzený okruh subjektov práva, ktorým zákon poskytuje právnu ochranu splnenia podmienky kvalifikačných predpokladov podľa novej právnej úpravy uznaním I. a II. kvalifikačnej skúšky vykonanej v zmysle skoršej právnej úpravy, čo vedie k záveru, že dotknuté ustanovenia zákona sa vzťahujú aj na odborných zamestnancov podľa novej právnej úpravy. Dovolateľ mal za to, že odvolací súd nemohol odoprieť ochranu práva dovolateľa na doplatenie rozdielu medzi 11. a 12. platovou triedou, nakoľko v prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybností, je potrebné uprednostniť výklad *ratione legis* pred doslovným gramatickým výkladom, čo vyplýva zo záverov Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovených v náleze sp. zn. III. ÚS 70/2010 z 1. novembra 2010 a v náleze sp. zn. III. ÚS 341/07 z 1. júla 2008. S poukazom na vyššie uvedené dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť, pretože je nedôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa

potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. V prejednávanej veci dovolateľ odôvodnil dovolanie jediným dovolacím dôvodom, a to nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom, keď v ňom vymedzil nielen to, ktoré právne posúdenie veci pokladá za nesprávne (označením právnej otázky, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu i jemu predchádzajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie), ale aj to, v čom ním namietaná nesprávnosť spočíva (v nesprávnej aplikácii práva na zistený skutkový stav) Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

9. V danom prípade dovolateľ zákonu zodpovedajúcim spôsobom vymedzil dve právne otázky: A/ či sa na žalobcu, ktorý je školským psychológom, pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 317/2009 Z.z. vzťahovala vyhláška č. 41/1996 Zb. pre účely aplikácie ust. § 61 ods. 1 a 8 zákona č. 317/2009 Z. z., a B/ či ust. § 61 ods. 8 zákona č. 317/2009 Z. z. je možné aplikovať aj na odborných zamestnancov s poukazom na text ust. § 61 ods. 9 citovaného zákona, ktorý odkazuje na odborného zamestnanca podľa ust. § 61 ods. 7 a 8 zákona č. 317/2009 Z. z., aj keď tieto kategóriu odborného zamestnanca výslovne neuvádzajú.

10. Dovolací súd po zistení, že v tejto časti sú splnené všetky podmienky dovolacieho konania, vrátane odôvodnenia dovolania prípustným dovolacím dôvodom a jeho riadneho vymedzenia jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom (3Cdo/100/2019 z 24.9.2020) pristúpil k skúmaniu predpokladov prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP, pričom dospel k záveru, že tieto sú splnené.

11. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobca vyčíta odvolaciemu súdu nesprávne právne posúdenie právnych otázok (§ 432 ods. 1 CSP), ktoré pokladá z hľadiska predmetu žaloby za rozhodujúce. Rozhodnutie odvolacieho súdu, rovnako aj prvoinstančné rozhodnutie záviselo od dovolateľom vymedzenej právnej otázky, či 1/ ako školský psychológ mohol absolvovať II. kvalifikačnú skúšku podľa vyhlášky č. 41/1996 Zb. a 2/ následne mu táto má byť uznaná za II. atestáciu na základe § 61 ods. 8 zákona č. 317/2009 Z. z., pričom obe otázky v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP).

12. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ vyčíta odvolaciemu súdu, že obe právne otázky posúdil opačne a v konečnom dôsledku nepripustil právny názor, podľa ktorého má byť žalobca v rozhodnom čase zaradený do 12. platovej triedy od 1.1.2012 s vyšším mesačným funkčným platom.

13. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej sa zo skutkových zistení vyvodzujú právne závery a aplikuje sa konkrétna právna norma na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

14. Dovolací súd konštatuje, že o zaradení štátnych zamestnancov alebo verejných zamestnancov do príslušných platových tried a o výške ich plátov rozhoduje služobný úrad, resp. zamestnávateľ. V spore o zaplatenie nedoplatku platu uvedených zamestnancov je však súd oprávnený preskúmať správnosť zaradenia štátnych a verejných zamestnancov do konkrétnej platovej triedy, platového stupňa, tarifyného platu a funkčného platu, ako prejudiciálnej otázky (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 3Cdo/31/2008 z 26.2.2009, sp. zn. 9Cdo/72/2020 z 1.7.2020)

15. Predmetom súdneho sporu je tak, ako ho vymedzil žalobca, nedoplatok na plate odborného zamestnanca v školstve (školského psychológa) za obdobie od 1.1.2012 do spísania žaloby (rok 2015) v sume 3.901,50 eur s prísľušenstvom. Nedoplatok na plate mal žalobcovi vzniknúť nesprávnym zaradením do platovej triedy a rozdielom predstavujúcim sumu tarifyného platu v 11. platovej triede a

sumu tarifného platu v 12. platovej triede.

16. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že dovolateľ napáda nesprávne zaradenie do 11. platovej triedy (namiesto ním žiadanej 12. platovej triedy) ku dňu 1.11.2009 v súvislosti s nadobudnutím účinnosti zákona č. 317/2009 Z.z.

17. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd (v zhode s prvoinštančným súdom) v tejto súvislosti podobil prieskumu žalobcom uvádzané prechodné ustanovenia § 61 zákona č. 317/2009 Z. z. a vyhlášku č. 41/1996 Z.z. a nadväzujúceho správneho zaradenia odborného zamestnanca do príslušnej platovej triedy aj na základe posudzovania kvalifikačných skúšok a ich následné uznávanie za atestácie (§ 61 ods. 7, 8 a 11 zákona č. 317/2009 Z. z.). Nesprávne právne posúdenie má podľa dovolateľa spočívať v tom, že súd síce aplikoval na danú vec správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, resp. zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

18. Dovolateľ na ním požadované zaradenie do kariérového stupňa odborný zamestnanec s II. atestáciou podľa § 27 ods. 6 v nadväznosti na § 61 ods. 1 a ods. 8 zákona č. 317/2009 Z. z. uvádza osvedčenie o II. kvalifikačnej skúške zo dňa 12.6.2009 vykonanej podľa § 6 a § 7 vyhlášky č. 41/1996 Zb. Vykonaná II. kvalifikačná skúška mu mala byť ako odbornému zamestnancovi uznaná podľa prechodného ustanovenia § 61 ods. 8 zákona č. 317/2009 Z. z., tzn. má byť považovaný za odborného zamestnanca s II. atestáciou napriek skutočnosti, že ust. § 61 ods. 8 zákona č. 317/2009 Z. z. sa odvoláva výslovne iba na pedagogických zamestnancov. Právny názor, podľa ktorého ustanovenie § 61 ods. 8 zákona č. 317/2009 Z. z. je potrebné vziať do úvahy aj na odborných zamestnancov, má podľa dovolateľa oporu aj v nadväzujúcom ustanovení § 61 ods. 9 zákona č. 317/2009 Z. z.

19. Podľa názoru najvyššieho súdu správne ustálenie výkladu a následnej aplikácie prechodných ustanovení zákona č. 317/2009 Z. z. v spojení s vykonaním kvalifikačných skúšok podľa vyhlášky č. 41/1996 Zb. odvolacím súdom, vyžaduje preskúmanie a porovnanie jednotlivých právnych úprav s prihliadnutím na ich účel a samotné znenie.

20. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že odvolací (aj prvoinštančný) súd poukazuje na uznávanie kvalifikačných skúšok za atestácie podľa §§ 61 ods. 7 a 8 zákona č. 317/2009 Z. z. výslovne len pri pedagogických zamestnancoch, tzn. vykonávanie kvalifikačných skúšok podľa vyhlášky č. 41/1996 Zb. bolo umožnené iba pedagogickým zamestnancom (§ 1, § 6 ods. 2 vyhlášky č. 41/1996 Zb.), pričom žalobca ako školský psychológ, zamestnanec Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, takýmto pedagogickým zamestnancom, podľa vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom nebol a nevykonával priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť v školách podľa § 3 ods. 1 vyhlášky č. 41/1996 Zb. Je nepochybné, že kvalifikačnú skúšku mohol vykonať pedagogický zamestnanec s päť, resp. desať ročnou pedagogickou praxou (§ 6 ods. 2), pričom na účely kvalifikačnej skúšky bola táto podmienená výslovne pedagogickou pracou ako priamou výchovno-vzdelávacou činnosťou v školách (§ 3 ods. 1 vyhlášky č. 41/1996 Zb.). K námietke dovolateľa, že príloha vyhlášky č. 41/1996 Zb. sa vzťahuje aj na zamestnancov, ktorí vykonávali odbornú činnosť podľa osobitných predpisov (a mimo škôl) najvyšší súd poukazuje, že táto je relevantná pre podmienky odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických zamestnancov (§ 1 ods. 1 v spojení s § 4 vyhlášky č. 41/1996 Zb.) a nie je relevantná pre organizáciu, obsah a spôsob vykonávania kvalifikačných skúšok pedagogických zamestnancov (§ 1 ods. 2 v spojení s §§ 6 až 9 vyhlášky č. 41/1996 Zb.). Takýto výslovný dvojaký (a samostatný) účel vyhlášky č. 41/1996 Zb. vyplýva jednoznačne z jej úvodného ustanovenia (§ 1), vrátane jej systematiky (prvá a druhá časť), ako aj jednotlivo z vyššie citovaných právnych noriem. Dovolací súd konštatuje, že právne posúdenie uplatnenia druhej časti vyhlášky č. 41/1996 Zb. (kvalifikačné skúšky pedagogických zamestnancov) odvolacím súdom vo vzťahu k žalobcovi je zákonné a odôvodnené. Oba súdy v prvoinštančnom aj odvolacom konaní tak správne dospeli k záveru, že na školského psychológa, ktorý nevykonával stanovené obdobie priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť v školách, sa nevzťahovala úprava pre organizáciu, obsah a spôsob vykonávania kvalifikačných skúšok podľa vyhlášky č. 41/1996 Zb.

21. Následné uznávanie kvalifikačných skúšok v zmysle § 61 ods. 7 a 8 zákona č. 317/2009 Z. z. má dopad najmä na námietky dovolateľa, ktoré smerujú k požiadavke „právnej ochrany uznania vzdelania pedagogických zamestnancov, ktoré dosiahli pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 317/2009 Z. z. ako odborní zamestnanci“, ako aj na následný neakceptovateľný jazykový výklad § 61 ods. 7 a 8 zákona č. 317/2009 Z. z., ktorý má podľa dovolateľa „diskriminačný dopad“.

22. Najvyšší súd poukazuje, že rozhodujúca vo vzťahu k nároku žalobcu je druhá právna otázka, ktorú v podanom dovolaní vzniesol, tzn. jeho (ne)správne zaradenie do príslušnej platovej triedy. Medzi stranami sporu bolo nepochybné, že s účinnosťou od 1. novembra 2009 je nutné zaradenie do príslušnej platovej triedy posudzovať podľa zákona č. 317/2009 Z. z.

23. Podľa § 27 ods. 8 zákona č. 317/2009 Z. z. po zaradení pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca do príslušného kariérového stupňa mu zamestnávateľ prizná mzdu alebo plat podľa osobitného predpisu.

24. Podľa § 26 zákona č. 317/2009 Z. z. kariérový systém je súbor pravidiel ustanovených na zaradenie pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca do kariérového stupňa a na kariérovú pozíciu.

25. Podľa § 27 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z. kariérový stupeň vyjadruje mieru preukázaného osvojenia si profesijných kompetencií a náročnosť vykonávania pedagogickej činnosti pedagogickým zamestnancom a náročnosť vykonávania odbornej činnosti odborným zamestnancom.

26. Najvyšší súd vo vzťahu k citovaným ustanoveniam zákona č. 317/2009 Z. z. dodáva, že nová právna úprava predstavuje nielen podľa samotného jej znenia, ale aj účelu vyjadrenom v dôvodovej správe (pripojená k vládnemu návrhu zákona o pedagogických zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, doručený Národnej rade SR dňa 2.3.2009, parlamentná tlač 958) „zásadné zmeny v systéme odmeňovania pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v nadväznosti na kontinuálne vzdelávanie týchto skupín zamestnancov, ktoré sa uplatnia v novelizovanom zákone č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorého novela sa predkladá ako čl. III návrhu tohto zákona“. Zákonodarca podľa všeobecnej časti dôvodovej správy predstavil „komplexnú reformu aj postavenia, profesijného rozvoja a kariérového rastu pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov škôl, školských zariadení a ostatných zariadení“. Dôvody uvedenej zásadnej zmeny, resp. komplexnej reformy spočívajú podľa zákonodarcu aj v existencii „neustále sa zvyšujúcich požiadaviek na výkon pedagogických zamestnancov“, čo si „vyžaduje nové profesijné kompetencie“. V súlade s uvedenými východiskami najvyšší súd uzatvára, že prijatím zákona č. 317/2009 Z. z. zásadným spôsobom zmenil systém odmeňovania pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, tzn. nový systém je nutné interpretovať a aplikovať s prihliadnutím na vyššie citovaný účel a samotné znenie relevantných právnych noriem.

27. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z. sú predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a na výkon odbornej činnosti: a/ kvalifikačné predpoklady, ak tento zákon neustanovuje inak, b/ bezúhonnosť, c/ zdravotná spôsobilosť, d/ ovládanie štátneho jazyka, ak tento zákon neustanovuje inak, e/ poverenie podľa vnútorných predpisov príslušnej registrovanej cirkvi alebo príslušnej náboženskej spoločnosti na vyučovanie predmetu náboženstvo alebo predmetu náboženská výchova.

28. Podľa § 7 ods. 1 písm. a/ zákona č. 317/2009 Z. z. je kvalifikačným predpokladom na výkon pedagogickej činnosti a na výkon odbornej činnosti získanie profesijných kompetencií absolvovaním študijného programu alebo vzdelávacieho programu v požadovanom študijnom odbore poskytujúcom požadovaný stupeň vzdelania.

29. Podľa § 12 zákona č. 317/2009 Z. z. pedagogickí zamestnanci sa členia na tieto kategórie: a/ učiteľ, b/ majster odbornej výchovy, c/ vychovávateľ, d/ pedagogický asistent, e/ zahraničný lektor, f/ tréner

športovej školy a tréner športovej triedy, g/ korepetítor.

30. Podľa § 19 zákona č. 317/2009 Z. z. odborní zamestnanci sa členia na tieto kategórie: a/ psychológ, školský psychológ, b/ školský logopéd, c/ špeciálny pedagóg, školský špeciálny pedagóg, terénny špeciálny pedagóg, d/ liečebný pedagóg, e/ sociálny pedagóg.

31. Zákon č. 317/2009 Z. z. tiež vymedzuje pracovnú náplň psychológa a školského psychológa, ktorú definuje ako taxatívny zoznam „odborných činností“ (§ 20 zákona).

32. Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z. je profesijný rozvoj proces prehľbovania, zdokonaľovania a rozširovania kvalifikácie a profesijných kompetencií v súlade s najnovšími vedeckými poznatkami, spoločenskými potrebami a požiadavkami na výkon pedagogickej činnosti a na výkon odbornej činnosti. Profesijný rozvoj sa v kariérovom systéme uskutočňuje podľa § 25 ods. 2 zákona č. 317/2009 Z. z. prostredníctvom a/ kontinuálneho vzdelávania, b/ tvorivých aktivít súvisiacich s výkonom pedagogickej činnosti alebo odborných činností, c/ sebvzdelávania.

33. Podľa § 27 ods. 5 zákona č. 317/2009 Z. z. pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec sa zaradi do kariérového stupňa pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou alebo odborný zamestnanec s prvou atestáciou, ak vykonal a/ prvú atestáciu pre príslušný stupeň požadovaného vzdelania a príslušnú kategóriu pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca, do ktorej je zaradený, alebo b/ druhú atestáciu pre inú kategóriu ako tú, v ktorej je zaradený. Do kariérového stupňa pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou sa zaradi aj pedagogický zamestnanec, ktorý má najmenej tri roky pedagogickej praxe a získal tretí stupeň vysokoškolského vzdelania v odbore súvisiacom s výkonom jeho pedagogickej činnosti. Do kariérového stupňa odborný zamestnanec s prvou atestáciou sa zaradi aj odborný zamestnanec, ktorý má najmenej tri roky odbornej praxe a získal tretí stupeň vysokoškolského vzdelania v odbore súvisiacom s výkonom jeho odbornej činnosti.

34. Podľa § 49 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z. je atestácia na účely tohto zákona overenie získaných kompetencií vymedzených profesijným štandardom pre príslušnú kategóriu a podkategóriu pedagogického zamestnanca a príslušnú kategóriu odborného zamestnanca, ktorí ich získali kontinuálnym vzdelávaním, sebvzdelávaním a výkonom pedagogickej činnosti alebo výkonom odborných činností.

35. Podľa § 49 ods. 7 zákona č. 317/2009 Z. z. vykonaná atestácia platí len pre príslušnú kategóriu alebo podkategóriu a príslušný stupeň vzdelania a odbor vzdelania pedagogického zamestnanca, v ktorom atestáciu vykonal. Vykonaná atestácia platí len pre príslušnú kategóriu a príslušný odbor vzdelania odborného zamestnanca, v ktorom atestáciu vykonal. Vykonaná atestácia v niektorej z podkategórií učiteľa podľa § 13 platí ku každej podkategórii učiteľa, na výkon ktorej učiteľ spĺňa kvalifikačné predpoklady.

36. V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že žalobca bol od účinnosti zákona č. 317/2009 Z. z. zaradený do kariérového stupňa odborný zamestnanec s I. atestáciou podľa § 27 ods. 5 citovaného zákona, pričom podľa jeho argumentácie mal byť zaradený do kariérového stupňa odborný zamestnanec s II. atestáciou podľa § 27 ods. 6 v nadväznosti na § 61 ods. 1 a ods. 8 zákona č. 317/2009 Z. z. v 12. platovej triede z dôvodu splnenia podmienok pre zaradenie do kariérového stupňa odborný zamestnanec s II. atestáciou, čo preukázal osvedčením o II. kvalifikačnej skúške zo dňa 12.6.2009 vykonanej na základe vyhlášky č. 41/1996 Zb. Žalobca argumentoval, že ak „vykonal I. a II. kvalifikačnú skúšku podľa predpisov účinných do 1.11.2009 v tematickom okruhu určenom pre oblasť odborných zamestnancov, od 1.11.2009 mal byť v zmysle novej právnej úpravy považovaný za odborného zamestnanca s II. atestáciou podľa § 49 ods. 7 zákona č. 317/2009 Z. z.“

37. Odvolací súd (v zhode s prvoinštančným súdom) následne odmietol taký výklad § 61 ods. 1 a ods. 8 zákona č. 317/2009 Z. z. ktorý by uznal žalobcovi, ako odbornému zamestnancovi I. kvalifikačnú skúšku aj II. kvalifikačnú skúšku, resp. ich náhradu, za II. atestáciu.

38. Dovolací súd v tejto súvislosti zistil, že prechodné ustanovenia § 61 zákona č. 317/2009 Z. z. zahŕňajú riešenie viacerých, na sebe nezávislých situácií, v súvislosti s reformou postavenia a kariérového rastu pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, ktorú nová právna úprava účinná od 1.11.2009 zavádzala. Z jazykového výkladu § 61 ods. 7 a 8 zákona č. 317/2009 Z. z. je zrejmé, že pedagogická prax a vykonanie I. a II. kvalifikačnej skúšky (resp. získanie ich náhrady) sa týka iba pedagogických zamestnancov. Podmienky pedagogickej praxe a oboch kvalifikačných skúšok sú kumulatívne. Zákon č. 317/2009 Z. z. rozlišuje medzi pedagogickou praxou pedagogického zamestnanca a odbornou praxou odborného zamestnanca (napr. § 27 ods. 6, § 43 ods. 5 zákona). Aj keď nová právna úprava legálnu definíciu pedagogickej praxe a odbornej praxe nezakotvila, je nutné podporne vychádzať zo znenia ustanovení §§ 1, 2, 3 a 4 zákona č. 317/2009 Z. z. Na tomto základe pedagogickú, resp. odbornú prax predstavuje určitá dĺžka pedagogickej činnosti pedagogického zamestnanca alebo výkon odbornej činnosti odborného zamestnanca (§ 1 ods. 1 písm. b/, e/ a f/ zákona č. 317/2009 Z. z.). V naznačenom smere by tak podľa žalobcu mohol § 61 ods. 7 a 8 zákona č. 317/2009 Z. z. zahŕňať nielen automatické uznávanie pedagogickej praxe, ale aj odbornej praxe (porovnaj tiež § 3 vyhlášky č. 41/1996 Zb.). Dovolací súd pripomína, že podľa vyhlášky č. 41/1996 Zb. mohol kvalifikačnú skúšku vykonať iba pedagogický zamestnanec s päť, resp. desať ročnou pedagogickou praxou (§ 6 ods. 2), pričom na účely kvalifikačnej skúšky bola táto podmienená výslovne pedagogickou prácou ako priamou výchovno-vzdelávacou činnosťou v školách (§ 3 ods. 1 vyhlášky č. 41/1996 Zb.). Keďže zákonodarca nezakotvil právo na vykonanie kvalifikačnej skúšky podľa právnych predpisov účinných do 1.11.2009 u iných, než pedagogických zamestnancov s pedagogickou praxou, zámerne na posudzovanie kvalifikačných skúšok podľa novej právnej úpravy (§ 61 ods. 7 a 8 zákona č. 317/2009 Z. z.) rieši otázku ich ďalšieho posudzovania a uznávania výlučne a jedine u pedagogických zamestnancov. Z uvedeného vyplýva, že nie je možný taký výklad § 61 ods. 7 a 8 zákona č. 317/2009 Z. z., ktorý by sa rozšíril aj na odborných zamestnancov, teda automatické uznávanie aj odbornej praxe u odborných zamestnancov, ako výnimku z postupu podľa § 27 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. Zo znenia príslušných noriem zákona č. 317/2009 Z. z. vyplýva striktné terminologické a obsahové rozlišovanie pedagogickej praxe pedagogických zamestnancov a odbornej praxe odborných zamestnancov a to vrátane ich zaradovania do kariérových stupňov (porovnaj najmä znenie § 27 ods. 5 a 6), ktorá každá má samostatnú náročnosť (§ 27 ods. 1). V tomto zmysle tvrdenie žalobcu o diskriminačnom dopade § 61 ods. 7 a 8 zákona č. 317/2009 Z. z. nemá logický základ, keďže pedagogické činnosti pedagogických zamestnancov a vykonávanie odbornej činnosti odborných zamestnancov sú samostatné a majú v nadväznosti na plnenie rôznych kvalifikačných predpokladov odlišný právny režim.

39. Dovolací súd dodáva, že následné ust. § 61 ods. 9 zákona č. 317/2009 Z. z. navyiac nie je obsahovo prepojené s predchádzajúcimi odsekmi 7 a 8, tzn. netýka sa posudzovania kvalifikačných skúšok a atestácií (aj podľa dôvodovej správy rieši zaradenie začínajúcich zamestnancov do kariérových stupňov samostatný pedagogický zamestnanec alebo samostatný odborný zamestnanec). Aj ďalšie prechodné ustanovenia § 61 zákona č. 317/2009 Z. z. dôsledne rozlišujú prechodnú úpravu vo vzťahu k pedagogickým zamestnancom a odborným zamestnancom (tzn. konkrétny vzťah sa týka buď oboch kategórií spoločne, alebo výlučne jednej z nich, pričom toto terminologické rozlišovanie je zámerne). Odvolací súd sa tak nedopustil nesprávneho právneho posúdenia ani v rámci druhej otázky, ktorú sformuloval dovolateľ.

40. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné, a preto ho zamietol podľa § 448 CSP.

41. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu v zmysle § 255 ods. 1 CSP vznikol voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. V dovolacom konaní ale žalovanému reálne žiadne trovy konania nevznikli, preto mu dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (§ 453 ods. 1 CSP).

42. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.